

LA DEVANTERA

QUINZENARI CATALANISTA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: ASSOCIACIÓ POPULAR CATALANISTA; ESCUDILLERS BLANCHS, S, 1^{er}

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que á Catalunya desempenyin càrrechs públics; volem Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sinó tot lo que 's refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya 's fallin en última instancia 'ls plets y causas: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volem en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol, per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa, y establint que la reserva regional forsosea presti servey tant sols dintre de Catalunya.» (Del manifest de la «Unió Catalanista» de 16 de Mars de 1897).

Els grans estats



o 'ns cansarém may de repetirlo. Las organizaciones constituidas per la aglomeració de varias nacionalitats naturals, pertanyents, moltes vegades, á rasses distintes, d' interessos contraposats, de caràcter ben diferent, no son mes que entitats artificials, en las que hi ha sempre una colectivitat que vol sobreposarse á las altres, sempre hi ha una forsa que procura destruir ó aniquilar altres forses que hi están ab contacte.

Aixís veyem ab l' estat anglés la supremacia de l' element anglo-saxó pur sobre l' irlandés y l' escocés; en lo poch consistent imperi austro-húngar, la lluyta ja sorda, ja franca dels variadíssims elements etnics que l' informan; en la Confederació germànica la tasca absorbent y centralisadora de Prussia sobre 'ls altres estats federats y en el decadent estat espanyol ja es vella la supremacia de la rassa castellana sobre 'ls pobles que forman aquell decrepit organisme.

D' aquesta manera s' explica que 'ls homes que dirigeixen aquets engranatges artificials y despòtics, homes que particularment han demostrat y demostren moltes vegades veraders sentiments humanitaris, verader respecte á las colectivitats naturals y anatematizan las expoliacions injustas de que son víctimas, desgraciadament, molt sovint, aquestas colectivitats per part dels grans estats, convertits dits homes en funcionaris dels mateixos, perden aquellas bonas qualitats, anulans aquellas excelents disposicions que manifestab an envers las víctimas del despotisme, y passen á esser instruments docils d' aquet despotisme. *Es que posan sa inteligencia, sa voluntat, sa representació al servey, no d' un gran ideal, no de principis verdaderament humanitaris y civilisadors sino d' ambicions miserables ja d' ells mateixos ja dels artificials organismes de que 's nodreixen.*

Exemples. Que han fet els estadistas que particularment simpatizaban ab els boers, pera evitar llur expoliació per part d' Inglaterra? Quins treballs han portat á cap pera aturar el bras de l' emperador de Russia que acaba de arrebasar l' autonomia de Finlandia? Que fan, actualment, devant el despotisme crudel y sanguinari del Sultá de Turquia calificat per ells mateixos de *gran assesi* y que llença á la desesperació y justificada repressalia á milenars de milenars de súbdits de son imperi? Creuarse de brassos, contemplar, estupidament, el devassall de fusellaments en massa, d' incendis de poblacions enteras, de violacions, de crims de tota mena contra colectivitats que lluytan per sa llibertat, per sa vida.

¡Quin sarcasme mes punyent pera aquesta época de bescantada civilisació, de congressos de la pau, de lleys de guerra, aquesta lluyta ferotje y despiadada que 's desenrotlla en l' imperi otomà.

Mes que poden dir els directors d' aquets estats que tenen á casa seva formas de tirania, potser no tan barroeras, potser no tant repugnants com la del despota mussulmà pero si, mes refinadas y de resultats no menys desastrosos? Que contestarán Russia, Alemania y Austria ab son continuat despotisme ab son constant aniquilament dels infortunats polachs? Que respondrà l' *humanitaria* Fransa ab la manera bárbara com imposa la civilisació als pobles africans que cauhen baix son domini?

Que dirán els *filantrops* Estats Units de sa *missió pacificadora* de las Illas Filipinas?

Y si 's miran tots plegats quina rialla de tigre assedegat de sang, serpentejará per sos llabis al rememorar la inicua y vergonyosa campanya de Xina, que encrucltat, salvatjeria y mancament de tot instint noble no teres que envejar als tártars de Tamerlán ni als huns d' Atila!

Las petitas nacionalitats, las colectivitats naturals sabrán per crudel experiencia lo que poden esperar d' aquets grans estats, orgullosos, enluhenadors, de faust oriental, ab sos grans exèrcits, ab sas formidables esquadras. Tirania pels pobles á ells junyts é indiferencia y á voltas auxili als tirans d' altres pobles.

VICIS POLITICS

L' AJUNTAMENT DE BARCELONA

Dintre la corporació municipal barcelonina fá temps que hi ha mar de fondo per cuestió de la iluminació pública. No pretench parlar en aquest article de si tenen rahó els republicans defensant el gas d' aygua anomenat Strache ó de si están en lo cert els regionalistas al defensar el gas Lebón; no vuy tampoch parlar de las paraulas que uns y altres se han dit, ni las nego ni las accepto, me proposo tant sols senyalar un fet que demostra clarament que l' actual Ajuntament porta els mateixos vicis y defectes que 'ls anteriors.

Potser el fet que vaig á senyalar será casual, pero 'm permeteran que hu dubti, ja que no es en aquesta sola ocasió que l' hi observat si no que en moltes d' altres hem vist—tal com avants—dividits els parers dels regidors barcelonins, en tants, com collas polítiques existeixen dintre la corporació municipal, de manera que fá semblar, ab molt fonament de causa, que allí no s' hi vá á fer administració sino política, y política de baixa ma; dit en altres termes: els interessos de la ciutat quedan posposats pels interessos de la colla política en que uns y altres militan.

Poch ens preocuparia á nosaltres aixó si no fos l' afany, cada dia mes accentuat de volguer confondre's ab uns elements que, anomenantse autonomistas, obran com á veraders centralistas.

Nostre propòsit es sols fer veure á n' els conscients que militan á n' el catalaniste la manera com essecutan las prédicas redemptoras els anomenats regionalis-

tas y el modo com practican las prescripciones de las nostres Asambleas que, com tot hom sab, privan de fer política menuda dintre las corporacions administrativas.

Será tant casual com vulguin, pero es cert, que no sols en aquesta, si no en altres ocasions els regidors barcelonins en questions purament administrativas en las que s' haurian de despullar de la seva significació política pera tant sols atendre als interessos del poble, se fraccionan en collas segons la seva afiliació y, n' hi ha prou ab que els blanchs proposin una cosa pera que els negres ne votin un altre.

Alli no s' hi veu el desitj de vetllar pera els interessos de la ciutat; allí pocas vegades las discusions prenen el caràcter seré y desinteressat; allí, la major part de vegades s' hi venen sols l' afany de contradir-se duas banderías polítiques posadas á n' el Concell municipal ab l' esclussiu objecte de donar espectacle gratis y mantenir el *foch sagrat* dels seus partidaris.

¿Es qu' hem de suposar que una de las duas collas está formada esclussivament per homes negats de inteligencia ó plens de mala fé? ¿Es que hem de acceptar que l' altre colla porta tot personas de clar criteri y d' intencions rectas y honradas? Cada hu podrá creure lo que millor l' hi sembli, mes jo no puch acceptar que 'ls republicans pel sol fet de serho y de ser centralistas portin intencions perversas, com tampoch afirmar en absolut que dintre d' els regionalistas no hi hagi qui per negligencia ó altre cosa pugui en una ocasió determinada anar equivocat de mitg á mitg.

Si acceptessim tant sols l' honradés d' un grupo polítich cauriam en aquellas ridículas exageracions d' altres épocas que, guiats per odís africans, negavan l' honra y la dignitat á tot hom qui com ells no pensava, concedintia en cambi al home mes depravat pel sol fet de tenir las mateixas idees. Lo lògic es suposar que dintre de cada bando hi haurá de tot perque es cosa sabuda las dificultats que hi ha en trovar una munió de personas que reuneixin las condicions que l' desempeño de tal càrrech necessita, y molt mes si ens ficem ab el *personal* aficionat á servir á els interessos del comú y que per aquest sol objecte entra á n' els partits polítichs.

A cada colla hi haurá de tot bó y dolent, y reunits veuriam lo bó y dolent de cada colla si en comptes de atendre als compromisos del partit tinguessin un xich mes de interés en vetllar pel bé del poble.

Van molt malament uns y altres per aquest cami ja que ab aquet vici polítich espanyol no logranen altre cosa que perjudicar á Barcelona. Que 'ls republicans hu fassin no 'ns vé de nou perque es la eterna táctica dels partits centralistas y ab la seva tradicional y pésima educació política y social no poden fer altre cosa: pero els regionalistas! aquets afins pràctichs que 'ns volen redimir no tenen perdó de Deu, ja que per fer lo que fan els unitaristas no calia que gastassin tanta pólvora en salva ni tants encenalls per flamarada.

L' afiliació política l' han de demostrar el dia que 'ls cridin á presidir rifas d' homes negants é sancionar ab la seva presencia una ignominiosa contribució de sang, com també l' haurian poguda demostrar, pro-

testant en nom del poble de Barcelona que 'ls elegí, quant per la forsa se suspengué la festa major de la llotja catalana que anyalment en la sala de Llotja se celebra. Aquestes son las ocasions en que poden demostrar l'ideal de partit y no fentse sistemàticament la contra uns als altres. L' hora bona de manifestarse com a regionalistas era aquella en que se discutia la tributació de consums no permetent, si altre cosa no podían fer, que s' augmentessin els drets de aquelles distancies que essent de primera necessitat gravitan directament sobre el pobre obrer prou aclaparant per altres coses.

Han d' entendre aquets senyors *afins*—dels que 'ls en vulguin ser—que 'l catalanisme prohibeix en absolut —posantes aixís en front de la política espanyola centralista que tant de mal ha fet a Catalunya—prohibeix en absolut aquestas miserables y rastreras llyutas que durant tants anys hem presenciad dintre 'ls nostres municipis y que han convertit la casa comunal en baluards del caciquisme hont si preparan y eoban las mes grans immoralitats que puguin presenciar els pobles.

Han de donar exemple cambiant de sistema, d' altre manera ab rahó els dirán que no preten mes que usurpar l' exercici d' un poder viciós que corromp las costums y perverteix las conciencias. Si no poden fer res de bó—cosa que ja hu sabíam avants y per aixó no som partidaris de intervenir en aquesta mena de llyutas—si no poden fer res de bó quant menos no fassin mal, que fer mal es, y mes del que 's creuhen, pregonar ideas novas pera després vendre viciis vells que sols perverteixen las costums ó semblan el desengany.

Diem tot aixó pera fonamentar y fer veure clarament els motius que tenim pera fugir d' aquestas corrents de concordia ab els elements regionalistas a la vegada que demostrar al poble que pensa que si hi ha qui tendeix a la confusió de tots els que 's diuen autonomistas nosaltres no volem que s' ens confongui ab aquells que sense escrupols de cap mena y ab una pèsima educació política explotan l' egoisme d' una generació mancada de ideas.

Ab aixó, a falta d' altri hu direm nosaltres: EN NOM DEL CATALANISME PROTESTEM D' AQUESTAS LLYUTAS POLITICAS DE BAIXA MA QUE FA TOSTEN SOSTENEN DINTRE L' AJUNTAMENT DE BARCELONA REPUBLICANS Y REGIONALISTAS, AFIRMANT QUE ELLAS SOLS SERVEIXEN PERA EMBRUTIR AL POBLE Y FER ANAR EN ORRIS ELS INTERESSES DE LA CIUTAT.

J. M.

LA CONSIGNA



fi y efecte de refermar la solida ritat que com es molt natural hauria d' existir entre tots aquells que formen 'l estol propagador del catalanisme, s' havia pensat en certes senyes ó distintius que fessin conèixer mútuament als companys de causa; cosa que encara, podia anar quan l' aubada de nostres idees se presentava quelcom indecisa y no gayre definida, puig essent pòchs els qui les professaven y clarament desinteressats el seu objectiu, era de tothom considerat el catalanisme com una idea verge, hermosa com la llum del sol y de riàller pervindre. Mes al escamparse ràpidament l' idea entre les classes socials pòchs disposades a capir lo seu significat, al multiplicar prodigiosament el nombre de proselitats ab perjudici de la puresa de la doctrina, aquelles senyes arribaren a ferse inútils, perquè ja tothom les usava sense pertànyer de cor a la comunitat. Es duya, per exemple, en un trau del vestit un petit botó ó llacet ab les quatre barres catalanes, pero després se trobà que ja tothom ne portava com qualsevol altra prenda que 's posa de moda. Molts qui pretenien ésser catalanistes, encara que sense ésserho realment, procuraven ostentar, per pura fatxenda ó per engany, exteriorisants sempre perquè no ho portaven en l' interior, el barrat escut de nostra nacionalitat en les tarjetes, en objectes d' escriptori, en mobles, etcètera; tan enyorina s' ha fet anar nostra bandera, que ja ab greu dolor la veyem onejar al cim de l' entrada d' una plassa de toros, y fins hem arribat a veure grabats els quatre pals en papeletes de candidatures pera les eleccions de

la política espanyola! S' adoptà també 'l patriòtic cant dels *Segadors*, pero arribà a fersen tant d' abus, que en certes ocasions fins era ridícul entonar-lo perquè ja passava lo meteix que s' havia fet ab la patriòtera marxa del *Cádiz* y l' exòtica *Marsellesa*. S' inventaren certs segells pera que boy donant profit pecuniari a l' obra de propaganda fossin enganxats en els sobres de les cartes y a tot arreu hont se pogués, en manifestació cada un de l' existencia d' un catalanista; pero 'ls especuladors sense conciencia en feren d' altres pera que ningú s' entengués, y avuy ben pòchs se 'n usen.

Y en vista de l' inutilitat d' aquestes manifestacions exteriors, y dada la necessitat d' alguna cosa que dongui a conèixer mútuament als veraders companys de nostra causa, cal fixarse en altres senyals de caràcter mes definit, en coses de mes consistència, en aquells actes fills del íntim convenciment y que en ocasions fins demostren certa abnegació desinteressada; pera conèixer un catalanista de veres, no cal mirar si presenta tal emblema, ni si canta certes cançons, ni si practica actes superficials que còmodament pot imitar qualsevol persona; pera conèixer 'l sense por d' equivocar-se, no hi ha mes que observar si les seves costums ó hàbits van d' acord ab les doctrines y procediments del programa redemptor de Catalunya, per exemple, en aquets details:

En l' escriptura.—Quan escriu cartes ó qualsevol, ga document en que no sigui absolutament necessari; redactarlo en determinat idioma ho fa sempre en català, encara que sia ab mala ortografia, perquè l' escriure sense regla gramatical es perdonable quan s' alega ignorancia, pero la rutina d' escriure en castellà es imperdonable als catalans.

En la firma.—Quan firma un document redactat en altra llengua per qualsevol motiu, estampa la firma en català, encara que sigui en documents oficials y delicats, lo qual no infringeix cap llei del Estat.

En el tracte social.—Se 'l conèix també en l' esperit de tolerancia respecte de les opinions filosòfiques ó religioses, inspirantse sempre en un criteri d' expansió y de mutual respecte. No obstant la seva tolerancia, sab defensar ab fermesa y dignitat les propies conviccions.

En les virtuts civiques.—Tot bon català, y per tant tot catalanista, es amic del treball y practica totes aquelles virtuts que sempre han sigut proverbials en aquesta terra. Per aixó deu desconfiar-se sempre d' aquells que pensen dedicarse a la política, perquè aquet es un art de saber viure ab l' esquena dreta.

En les abstencions.—El verader catalanista s' absté de tot alló que s' oposi a la dignitat de Catalunya. En conseqüència, no posa diners a la rifa de Madrid, no va may als toros, y en diades d' eleccions se manté en el mes absolut retraïment.

B. R.

ENTENGUIS BÉ

Ara mes que may es arribada l' hora de parlar ab lo front ben alt, la veu clara y la argumentació serena; sobre la marxa negativa que està fent lo moviment eminentment social de la causa nacionalista de nostra terra, y es fa, aixó, indispensable, perquè actualment el catalanisme està passant la crisi més profunda que pugui sobrevenir-li, durant el pelegrinatge de son calvari, y es que en la actualitat no 'ns veyem precisats els catalanistes conscients, a esmersar únicament les nostres energies ab la popularisació del credo nacionalista, segons la mida de nostras forses, sinó que la millor part de nostres energies, ab tot nostre pesar, ens veyem, com el náufrech que lluyta desesperat contra la tempesta per cercar terra ferma que li assegurí sa estabilitat sobre la terra, en la trista precisió d' esmersarlas pel reconqueriment de la fama immaculada que 'ns havia pel dignes, de que fossim admirats per nostres adversaris y temuts pel gran lladre de Catalunya, pel allunyament honrós y saludable en que ens havíam vist en tots els nostres actes, del egoisme personal, manifestat d' una manera evident, en los plechs embrutidors de la política.

La bandera nacionalista te quelcòm de magestuós y sublim en la forsa de sa gran rahó social per enfortir-la y dona brahó a sos abanderats per tindre de reeorre per son enlayrament, al denigrant recurs de las causas

petitas, sostingudas únicament, al escalf de la flama enlluernadora de cervells ignorants y per lo tant fanatichs y sectarís, mantinguts a la fornall del engany contra la rahó, que es la capsalera de tot ideal polítich y per aquest engranatge sostingut, ánima fonamental del actual desordre col·lectiu dels pobles.

Dos exercits tant obertament oposats com son el polítich y el social, no es possible de cap de las maneres, coneixent a fons la naturalesa opresora del home, que el trió del un, esdevingui, arplegant afanyós els microbis infecciosos del altre.

Els nuvols per l' espay van fent sa via natural, al impuls de las corrents atmosféricas, mes tan bon punt s' encreuhan ab un altre carregat d' electricitat contrari, es destrueixen mútuament ab crits estridents y flamaradas que vos cegarán y si l' topament esdevé entre un nuvol y la terra, la desolació y la mort esdevé al instant, quedant de lo que foren superbas fortalesas, munts disformes convertits en runas; de idéntica manera, la causa nacionalista de forsa eminentment social y positiva, al aperallar-la ab la forsa política, y negativa com a tal al desenrotll del progrés humá, mútuament es destrueixen, sortint no obstant, ab sa destrucció, lo trió del ideal polítich, signe característich, de runas apiladas y de progressos desconeguts.

Per lo tant, els que 's dolen del actual fredor que regna entre la gran familia nacionalista de Catalunya, no ho culpin en la direcció divergent de sos mutus esforços ni a la falta de cohesió dels mateixos, dolguentse perquè seguint tots un mateix fi, segueixen camins diferents, entrebancantse els uns ab els altres.

El fer semblant afirmació es manifestació evident del complet desconeixement del nacionalisme y de que sia aquest una causa eminentment particularista es doldres precisament de que a la terra no sia sa característica la unitat; de que hi hagin valls y montanyas, de que la temperatura atmosférica no sia la mateixa, de que 's parlin tant diferents llenguatges, que s' usin tants diverses costums y de que, en fi, arreu arreu no prevalgui la unitat ó el cero.

Res te d' estrany, donchs, que seguint els viarans empresos, actualment, pels nacionalistas de Catalunya, els esperits serens ens veyem atropellats en nostra llibertat autònoma y que de sers conscients, es tracti de convertirnos en muts engranatges, moguts únicament per voluntat del maquinista.

Pero cal entendre bé y sapiguer distingir de part de qui està la rahó, y no tergiversar els conceptes y si la generació actual ofega entre sas baixas passions el trió de nostra causa, que entenguin bé nostres fills, que sas malediccions é improperis no deuen resar contra nosaltres, que lluytarém ara, com sempre per la honrada manifestació y defensa de la causa catalana, ben allunyats de cap profit personal, per mes que tenim la completa seguretat, que la realisació de nostres dignes procediments, ens costi la separació anguriosa de la tranquil·litat de la familia, y la sanch de las nostras venas!...

J. DURANY Y BELLERA.

TIMADORS

De tothom es coneguda una casta d' individus que portan el nom de timadors, y en la acepció en que s' usa avuy aquesta paraula sols s' hi comprenen els que 's dedican a aprofitarse del que bada fentli fondre 'ls diners per procediments que ya tothom sab: el del gat, el del enterro, el dels perdigons, etc., etc. A mi no m' han timat may, y no se si es per aixó ó perquè estich massa segur de mi mateix crech qu' aquesta mena de timadors son molt poch perillosos; el timat, es 'l únich que trobo perillós, perquè tant mateix, el que deixantse enganyar dona 'ls diners, es capàs, deixantse enganyar també, de pendre 'ls diners dels altres. Y que perdonin las excepcions.

Aquestas consideracions sobre 'ls timadors las faig en ocasió d' acostarse l' època electoral, y encare qu' a primera vista sembli que no tingui cap relació aixó de timadors y eleccions, la té ben marcada y s' hi troba per poch que 's rumiï, perquè en las èpocas electorals es cuan per mi, surten els timadors en el veritable sentit de la paraula.

En èpocas d' eleccions aquesta casta d' individus se generalisa tant, que no sembla sino que en dits temps

tothom s' esforça en l' Estat espanyol, en sancionar y fer ben patent la fama de cau de lladres de que disfruta Espanya per tot arreu; y vestits ab els noms de diputats, electors, candidats, interventors, etc., etc., no hi ha en el fons altre cosa que timadors, conscients o inconscients, pero timadors mes perillosos, mes intrigants, mes baixos que 'ls timadors de bens materials.

Entre uns y altres no hi ha altre diferencia que la de robar els uns diners y els altres quelcom mes noble, y aquets son per lo tant mes timadors que 'ls primers. Els timadors de diners portan conseqüències que tenen remey, que ya es sapigut que lo que 's paga ab metàl·lic no es car, mentres que 'ls timadors de vots produheixen els tristos y denigrants efectes de sostenir, protegintla, aquesta farsa anomenada Estat, deshonra de tot lo que de prop ó de lluny porta 'l color de organització. Els timadors de bens materials influheixen sobre un sol individu, mentres que 'ls altres influheixen sobre tot y contra tot y contra ells mateixos que s' enganyan miserablement, al trevallar ab els seus actes en pro del sosteniment de poders que 'ls denigra.

Y prou per avuy de timadors, que ya tindrà nova ocasió de parlarne quan sigui l' època d' eleccions, qu' allavors podrà treure apunts del natural. Y ya veurán quin fastich!

R. FOLCH Y CAPDEVILA.

ENGRUNAS

Segueix la regeneració d' Espanya.

A Madrid ab motiu d' una estafada que han fet a un tal Cantinero s' han descobert una colla d' immoralitats en las que, segons declaració de un del *cuerpo*, fins la policia hi tenia intervenció... Aixó ha fet que 'l ministre del departament pensi en reorganizar el servey posanthi personal apte cosa que en el nostre *pobre* modo de pensar es un impossible com un temple perque a Espanya la gent no hi están ab aixó de la moralitat.

Desde 'l mes gran al mes xich tot hom pensa qu' el nom es d' el primer que l' agafa y la cuestió es fer el paquet que després d' una manera ó d' un altre ja s' arreglarà l' assumto.

Ab un govern com el que tenim, uns empleats com els que s' istilan, una administració de Justicia com la que hi ha y un poble corcat de per dintre y de per fora la regeneració s' apropa que 's un fastich.

Y si a n' aixó hi ajuntem l' augment cada dia creixent de la criminalitat podem formarnos una idea bastant cabal y justa d' un país que mes valdria fondrel y tornar-lo a fer de nou.

Es de la única manera que tindria salvació.

S' acostan las eleccions hi ab ellas hi van aparelladas la resurrecció dels morts, trets, gabinetadas, pinxos d' ofici defensant als que per una miserable acta 's venen la dignitat y la honra de la idea de la qu' es titulan sos mes acerrims partidaris.

Sols ab sers moralment degenerats, sols ab estúpits que no tenen prou cervell per pensar, sols qui necessita hi hagi l' digui quant ha de fer d' home de bé ó de valent, sols aixís, pot arribarse a comprendre que ideas grans y dignes els homes las arrossequin pel famé de la deshonra.

No en parlem més, que fins fa fastich retreure cer-tas miserias humanas.

Are si que poden dir que 'ls espanyols están de desgracia. No n' hi havia prou ab la perdua de las colonias; no n' havia prou ab la pallissa que 'ls clavaren els *Tocinos Unidos*, no representa res la retirada d' en Guerrita ni la mort d' en Reverte. Espanya está de doj y aclaparada per una immensa perdua.

Treguintse el mocador y després de plorar aixuguintse las llàgrimes: en Silvela s' en va a casa y ens deixa per sempre mes ¡¡quanta desgracia y sinsabores quantos!! que diuen els poetas venturers.

Res: un cop de sangs. L' home s' ha cansat de ferosos felissos y al veure que 'l seu porvenir y el dels seus germans no era a l' Africa ens ha deixat com qui diu a la francesa. Ell somniava una esquadra invencible, un exercit poderós, una patria fortificada y al veure que tot aixó era somniat truitas ha prés la terrible re-

solució de deixarnos abandonats al mitg del carrer y desengaytat de la politica s' en retira per sempre ¡frase terrible!

No sento altre cosa si no que darrera d' ell ne vindrá un altre de pitjor. Si lo que ha fet en Silvela hu fessin tots els polítics de rassa semita y an els fills de Catalunya s' els pogués posar un xich mes d' enteniment y un bon tros mes de dignitat y amor a lo nostre fora una noticia que 'ns ompliria de satisfacció.

Are no, perque la retirada d' en Silvela no representa mes que un cambi d' amo.

Permeteran donchs que no diguen *Eureka*.

Las eleccions municipals que s' apropen me sembla que donaran molt de joch; me refereixo a Barcelona.

Hi haurá un bat y bull de mil demonis a jutjar per els preparatius dels bandos que 's disposan a intervenirhi.

Per are ja ha vingut en Rodrigo Soriano a fer nos saber que farà la guerra a n' els arrendadors de llivertat y monopolisadors de democracia. Cap teulada de vidre quedarà sense trencadissa, ni titella ab cap senser.

Será cuestió de fregarse las mans de gust y no perdre cap detall de la propra lluyta perque en ella hi hem de aprendre molt els *inútils* que no estem avesats a las *educadoras* campanyas politicas.

En Rodrigo Soriano ha fet un viatge espres y encare en farà un altre pera redimir als republicans de la explotació que fins avuy exercian els que dientse redemptors del poble lo que feyan era embrutir-lo. Ja poden donchs suposar que hi haurá gran disputada dintre 'l camp republicà ó sigui baralla de afins.

Y are que parlo de afins: ahont el collocarem a en Soriano? Perque, ben mirat aquet senyor si bé no es d' els afins, en cambi combat als desafins. Ficsintse y veuran com en Soriano té algún punt de contacte ab els nostres afins perque com ells fa la guerra als desafins; no es que 'ns guaiti ab simpatia pero no 'm negaran que mira ab antipatia an els antipatichs dels nostres simpátichs.

Ab permis dels afinadors de l' afinitat crech que podem acceptar a en Soriano com un mitj-afi ja que an el manifest que contre els altres republicans vá redactar perdonava la vida an els regionalistas y fins deya que no estava del tot mal pensat aixó de l' autonomia.

Encare hi ha qui 's preocupa de reorganizar la marina de guerra espanyola, encare hi ha qui creu en bruixas com si diguessim.

En Cobián actual ministre de Marina s' en vá de l' una part a l' altre visitant arsenals y fent projectes a fi y efecte de posar mitjas solas y talons a la esquadra: ¡¡santa ignocencia!!

L' *Heraldo de Madrid* ens hu conta per pessas menudas y entre altres cosas diu lo següent.

«Así lo ha entendido el ministro, y sus propósitos decididos para cuando llegue el momento oportuno es el dividir el trabajo, poniendo el arsenal de El Ferrol en condiciones de que en él se puedan construir los buques de guerra que necesite el Estado. Las condiciones de aquel no pueden ser mejores, si bien sería, en su caso, preciso hacer gastos de alguna cuantía.»

A n' aquet parrafet hi vá molt bé alló que feya dir en Pitarrá al italià de *La Esquilla de la Torratxa*:

*Si no fosse tant garrel-la
é no fosse llaganyosa
le digo sinyor Comella
que fora una dona hermosa.*

Segueix l' *Heraldo*:

«El arsenal de Cádiz debe ser completado, para dedicarse exclusivamente al armamento de los buques, trasladando al mismo cuanto en ese aspecto existe en Cartagena, si bien lo que en éste existe es anticuado en gran parte, pues el acero ha sustituido por completo al hierro en la construcción de toda clase de armamentos, torres, etc., etc., todo lo cual dará ocupación a numerosos obreros y obligará a los buques de guerra a ir a Cádiz para montar todo su armamento.»

A lo que obligará tot aixó, si es que 's realisa, será a fer mes ridicols devant del mon y a acabar d' escorxar al pobre contribuyent.

Deixis de reorganisations Sr. Cobián, esperi Sant Joan y de tot que s' en fassi una bona foguera.

Será lo millor y mes barato.

Com a *Marina* ja tenim la opereta. Y no rumihin que no 'n faran cap mes de tant... *crespa*.

CONFERENCIAS

Lo dia 20 del corrent el ex-president de la Unió Catalanista, en Antoni Suñol, doná una conferencia en el hostatge social de l' Associació Catalanista de Premiá de Mar, que versá sobre 'l tema «*Lo catalanisme es lo millor amic del obrer*».

L' actual president de la Unió, senyor Roca, feu la presentació del conferenciant.

Lo senyor Suñol, després d' un elocuent exordi en la que feu constar qu' havia triat aquell tema pera demostrar la falsetat que 'l catalanisme sigui enemich de la classe obrera, digué que un dels principals defectes del centrelisme es la impossibilitat de que 'ls governants atenguin ab perfecta equitat y coneixement de causa totas las necessitats de las diferentes classes d' un Estat, comprentense perfectament els hi sigui materialment impossible lo tractar els múltiples problemas que cada día 's presenten. Feu constar que 'l catalanisme las resolt aquestas dificultats, enumerant las principals reformas beneficiosas a la classe obrera que conté nostre programa; entre las qu' hi ha lo servey militar voluntari, l' impost gradual y progressiu, basat sobre una lley d' equitat y la representació per classes ó gremis.

Acabá recomenat que meditessin la doctrina catalanista, que de ferho no tenia cap dupte tots se uníran sota la mateixa bandera pera assolir la autonomia integral de Catalunya. Lo senyor Suñol fou molt aplaudit y felicitat al acabar son brillant treball.

Notas nacionalistas

Ab tot y las victorias dels quefes macedonians Zountcheft, Yankoff y Dountcheft; ab tot y 'ls nombrossos meetings que per tot Europa se celebran a favor de Macedonia, del manifest que acaba de publicar el Comité Balkanich de Londres, creant tot junt un poderós moviment pera obligar al govern inglés a que prengui la iniciativa pera obligar als governs de las altras potencias a resoldre com mes aviat millor el tremendo conflicte que omple de ruinas, sang y desolació aquella nació balkánica, el govern británich no 's resol a intervenir.

Al meeting monstre que a horas d' are ja 's deu haber celebrat a Saint-James-Hall y en que hi haurán pres part els elements extrems desde 'l conservador fins al anarquista pera protestar contra las atrocitats dels turehs a Macedonia y exigir del gabinet de Saint-James que obligui al Sultá a que compleixi lo que va prometre a 1878, ab la garantia d' Inglaterra, s' hi concedeix extraordinaria importancia.

Per altre part els governs d' Austria y Russia sembla que procuran que 'l conflicte s' allargui, de manera que a causa del maquiavelisme y mala fe de la diplomacia europea als desgraciats fills de Macedonia no 'ls queda altre remey que refiar-se de sas propias forsas y lluytar desesperadament pera conseguir sa llibertat.

D' ACORT

Dins de l' «Unió Catalanista» hi caben totas las tendencias. No 's pregunta a ningú quinas ideas filosóficas, religiosas ó politicas professa solsament se necessita un ver amor a Catalunya y trevallar pera la restauració de la seva personalitat. Y si en qüestions de tanta transcendencia se deixa als afiliats a la «Unió» lliure 'l criteri; si no contrariant els acorts de las Asambleas pot expressar qualsevol sa manera de pensar en totas las qüestions que afectin a Catalunya, com es que no sempre s' ha procedit ab aquest ample criteri de llibertat, com es que a voltas s' ha reptat y fins expulsat d' alguna entitat adherida a la «Unió Catalanista» a qui fent us de sa lliberrima voluntat ha tingut la sinceritat

de dir ben alt lo seu parer sobre certs procediments poch en harmonia ab la pura doctrina catalanista y ha treballat pera aturar certs perillosos medis enlluernadors a primera vista mes exposats a caure en lo més baix rebaixament!

Per això donem tota la rahó al amic Durany respecte a certes midas que una entitat catalanista s'ha permès contra d'ell y alguns apreciats companys de causa per haver portat a cap actes ben catalanistas y per haver sostingut precisament el mateix criteri pur y radical que ha informat els actes polítics de tota sa vida y que per lo vist a certs senyors que avans també s' mostraban molt radicals y enemics de tot quant pogués tacar lo catalanisme avuy tenen per convenient procedir de manera ben oposada y malmiran als que no 'ls segueixen per los escabrosos vioranys per ells en mal hora empresos.

Està en lo cert lo Sr. Durany al atribuir aquesta falta de respecte al pensament y actes de qui no contravenint acords d' assembleas catalanistas fa 'l camí que sa rahó y consciencia li dictan, a no haber pogut desarrellar del cor dels catalans y sobre tot d' aquells que mes emancipats n' haurien de ser (ja que sempre tenen en els llabris las paraulas llibertat y autonomia) la influencia funestissima de la rassa dominadora quin caràcter despòtic, intolerant y tancat no ha deixat may de manifestarse.

Si aquet criteri tant petit prevalessés s' inferiria grave dany a lo mes fonamental de la doctrina nacionalista que demanant la llibertat per les colectivitats naturals no pot deixar de tenir per base la mes ample llibertat individual. D' altre manera ens semblaríem als desacreditats partits polítics espanyols, de soldats arrenglerats, que sols parlan per boca del seu *ilustre jefe* el que te dret a excomunicar y separar del seu partit a qui no segueix el camí que li tenen trassat.

No 'ns cansarem may de repetirho. Tots els catalanistas tenen perfectament el dret de manifestar sa opinió propia ja en públich ja privadament sobre lo que atany a nostras reivindicacions y a procediments pera portarlos a la practica mentres aquestas opinions sigan manifestadas ab sinceritat seguint per lo tant producte de la particular manera com cada hu aprecia la marxa del catalanisme.

Y que no 'ns fassi pó aquesta disparitat de parers ja que 'l catalanisme no te una finalitat tancada, de baix egoisme com qualsevol partit polítich a la madri-lenya.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut el tercer volum que la notable revista «Cataluny» reparteix als seus subscriptors. Se titula «Manyoc de fruita mallorquina» y n' es autor el novell escriptor fill de l' Illa daurada En Joan Rosselló. Com diu molt be En Cusa y Llobera en el prolech que l'acompanya tot ell respira els doles ubriacament que produeixen las hermosas encontradas de Mallorca. Hi ha descripcions molt ben ensopegadas y junt ab una forma encisadora s' hi nota a un fi observador.

Aquet llibre aumenta 'l ja nombrós aplech d' obras ab que 'ls literats mallorquins enriqueixen la literatura catalana.

Felicitém al nou escriptor y esperém que 'ns dongui novas probas de son ingení.

NOVAS

Alguns companys de causa iniciaren una subscripció pera fer, un tiratge especial del article del nostre distingit amic, en Bonaventura Riera, qu' ab el títol de «Sols y fermes» publicà LA DEVANtera lo dia 15 de juny del corrent any.

Ditas fullas serán repartidas pòchs dias avans de las propinquantas eleccions municipals.

Havent ja recaudat la cantitat que necessitaven, els inicia-

dors de la mateixa, ens han pregat, qu' ab son nom donem las més grans mercès a tots quants hi han contribuít.

—Definitivament s' ha inaugurat a Berga l' *Escola de Sant Jordi* baix la direcció de Mossen Bonaventura Ribera, qu' s' proposa seguir l' excelent método pedagógich del Col·legi de Sant Jordi de Barcelona.

—Durant les festes de la Mercè d'enguany hem tornat a tenir a Barcelona la llorejada còbra «La Principal» de Peralada, que en el carrer de Mendizábal ha executat les mes esculides sardanes de son repertori, moltes d' elles d' un escaient marcadament popular, que son les mes apropiades pera nostre herms ball nacional.

—A la vila d' Olot se celebrà ab motia de la festa major un concurs d' orquestes de plassa, devensthi executar com a pessa obligada la bonica sardana den Joseph Serra *La pluja de perles* y una altra de lliure elecció. Fou guanyadora del primer premi la «Unió Cassanense» de Cassà de la Selva, y del segon la «Nova Armonia» d' Olot. Mes aquí 'ns veyém en el cas d' haver de censurar alguns detalls que, francament, desdinen d' una solemnitat tan catalanesca. En primer lloch per haver publicat en castellà 'l cartell ó convocatoria; segonament, perque en aquet cartell se convoca a les còbres de la «provincia» de Girona, com si no fossin dignes de llyutar en un concurs les de poblacions catalanes que passin dels límits d' aquet tros de terra que mans barroeres de fora han separat d' altres ab la calificació de «provincia», y tercera ment per haver celebrat l' acte en una plassa de toros, lloch envilit d' hont deuen apartar la vista tots els bons catalans.

—Lo dia 19 tingué lloch en lo Teatre Principal la inauguració del Teatre Lirich Català, acabant sas tascas lo 27, representant las mellors obras de son repertori, estrenant lo drama lirich *La Barca* lletra d' Apelles Mestres, música d' Enrich Morera qu' obtingué un gran éxit. La concurrència no tanta com hauria sigut de desitjar.

—En commemoració de la trista diada del 11 de Setembre de 1714 onejà en diferents locals d' entitats autonomistas la bandera de las quatre barres enlodada, figuranthi en l' hostatje de la «Unió Catalanista» la que las donas catalanas li regalaren per subscripció.

La Comissió benèfica «La Reixa» acompanyada de gran nombre de catalanistas anà a depositar una corona de roure y llover a la estatua d' en Rafel de Casanova.

Diversas associacions catalanistas, entre las que recordem l' «Aplech Catalanista», «Centre Autonomista Fivaller», «Catalunya y Avant», «Centre Catalanista del Poble Sec» que s' vegeren extraordinariament concorregudas, pronunciantshi entusiasmas parlaments.

A la «Associació Popular Catalanista» se celebrà la vetllada anunciada a la que hi assistí un nombrós públich qu' omplia per complet els salons de dita entitat, estant artísticament adornat el qu' hi tingué lloch l' acte, destacantse al fons y sota dossier de las quatre barres la estatua d' en Rafel de Casanova.

Se llogi un notable treball d' en Bonaventura Riera en quin se descriu magistralment los diferents y principals episodis d' aytal trista data, recordant los monuments y llochs qu' ens recordan hont los marts catalans vessaren sa sanch y llyutaren avans de rendirse.

Feren us després de la paraula en R. Capdevila fent present que l' exercit del despotisme violà en aquell jorn la personalitat de Catalunya; aconsellà a tots que s' inspiressin en la conducta del gran Casanova, pera imitarla algún dia s' hi convingués. En Rafel Folch historià la decadencia de Catalunya fins a arribar al 11 de Setembre de 1714, en quin dia los catalans se portaren bravamt sufrint no sols material, sino moralment al veure perdes las llibertats de Catalunya, sense esperansa de reivindicació, dihen qu' aqueixala debíen obtenir nosaltres, per rahons científicas, de dret, de dignitat, no mostrantse partidari d' acontentarse ab una senzilla autonomia administrativa, sino ab quelcom mes.

Entre 'ls dos esmentats parlaments que foren ovacionats, se llegiren las poesias *Lo Cap d' en Joseph Moragas y Agonia* d' en Guimerà, qu' arrancaren grans aplaudiments.

Lo president Sr. Bozzo, després d' excusar al Sr. Mallofré per no haver pogut pendre part en aquesta vetllada, comensà son discurs recordant a n' en Rafel de Casanova, abressat a la bandera catalana, que per tot havia anat escampant llevers de germanor, no esclavitsant a cap poble. Per aixó no necessita com moltes altres ensenyas dur emblemas de tirania. Digué que com los catalans del 11 de Setembre, no devian transigir may, primer donar la vida com ells. Atacá durament als que predicen y usan procediments de la política espanyola pera assolir la nostra llibertat, ja qu' ademés de no conseguirla per aquestos medis, se deshonra la memoria d' aquells héroes que moriren avans d' esser esclaus, deixantnos com a testament una protesta qu' ens l' havem de fer nostra, imitantlos si es necessari, puig los governs no 'ns concediran

may de bon grat la Autonomia. Fou ovacionat, sortint la concurrència molt complasuda del acte.

—La Junta Permanent ha encarregat a una casa de Nova York una gran partida de distintins, reproducció en miniatura de la Bandera de la *Unió Catalanista*, en colors y imitant esmail; son de forma circular, llegintse al voltant «Unió Catalanista».

—Lo dia 13 la *Unió Catalanista* celebrà un meeting de propaganda a Castellar del Vallès, vengente extraordinariament concorregut malgrat lo temps plujós.

Feren us de la paraula los Srs. Galcerán, Gubern, Bouhom, Monegal, Marlet, Martí y Julià, Folguera, resumint lo president de la *Unió Catalanista* Sr. Roca. Lo públich acullí ab grans aplaudiments los discursos pronunciats per dits senyors.

—Lo dia 23 la Associació Catalanista Republicana del Poble Sec «Nova Cathalonia», verificá sa inaugural ab un meeting que s' vegé molt concorregut, prenenthi part los Srs. Tona, Coca, Estrany, de «Nova Cathalonia», Laporta, de «Catalunya Federal», Puig y Samper, de la «Lliga Regionalista», y Martí y Julià, de la «Unió Catalanista», fent tots professió de fé republicana. Tots tingueren aplaudiments.

PETITA CORRESPONDENCIA

A. O. Barcelona.—Rebut lo seu donatiu de 1 pta.; queda anotat protector.

M. A. St. Vicens de Castellet.—Rebut la seva amb sagells per valor de 1 pta. per trovarme fora de Barcelona no li he pogut enviar lo número que demana, ho faix avuy.

F. A. y M. Gorera (Rioja).—Queda anotat protector.

J. C. y S. Arbucias.—Rebut lo seu donatiu de 75 céntimos; es conforme.

J. C. Camarasa.—Rebut 3 ptas. per 118 d' acció fins a fi d' Octubre; queda anotat propagador.

E. C. La Pera. Pedrinyà.—Rebut 1 pta.

V. y C. Hamburg.—Com poden veure no tenim costum de publicar anuncis.

L' Administrador.

OBRAS de VENDA a n' AQUESTA ADMINISTRACIO

	Pessetas
<i>Compendi de Droctina Catalanista.</i>	0'15
<i>Bases de Manresa.</i>	0'10
<i>Crítica de Procediments</i> (Conferencia per En Joseph Mallofré)	0'25
<i>Lo Català és idioma ó dialecte?</i> (per Joseph Aladern)	1
<i>Francisco Pi y Margall</i> (per F. Pujolá y Vallés)	0'50
<i>Fets de la Marina de Guerra Catalana</i> (per F. Rodón y Oller)	0'50
<i>Cançoner Popular</i> , fullas amb cançons catalanas, la tonada, tota la lletra y notas fol·loriques.	
<i>Cançons Populares Catalanas</i> (fullas amb tonada, lletra y notes fol·loriques) una	0'10
Un tomo encuadernat amb 33 cançons y un prólech	4
<i>Lliçons familiar de Gramática Catalana</i> (per Antoni D'allander)	2
<i>Geografia de Catalunya</i> (per F. Flos y Calcat) en cartró	1'50
Luxosament encuadernat en tela.	2
<i>Boira y Sol</i> (Idili poemátich per A. Bori y Fontestà)	1
<i>Novelas de «La Renaixensa»</i> (Volum I, II y III) Un	2

Establiment tipogràfic de Joseph ORTEGA.—S. Pau, 96.—Barcelona.

LA DEVANtera circulará, igual que anteriorment *La Nació Catalana*, per medi de propagadors, que son els qui prenen un nombre determinat d'exemplars, pagantlos als següents preus:

Una acció	de 100 exemplars, Ptas.	3'50
Mitjá acció	de 50 »	1'80
Un quart d'acció	de 25 »	1
Un vuyté d'acció	de 12 »	0'50
Un dotzau d'acció	de 8 »	0'35

Per cada número, compresos gastos de correu per Catalunya

Barcelona: els mateixos preus, repartintse a domicili.—Aforas de Barcelona, 5 céntims de més per cada envió d'un ó més exemplars.—Extranjer: preus dobles.—S' envia un sol exemplar al qui fassi un donatiu anyal de qualsevol import.—Pagaments a la bestreta: S' admeten sagells de correu y documents de fácil cobranza.—Es lliure la reproducció dels treballs.—No s' tornan els originals.